

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Евгени Петров Станимиров - област на висше образование 3.
Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика,
научна специалност „Маркетинг“, Икономически университет - Варна

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по ПН 3.8
Икономика (Финанси) в ШУ „Епископ Константин Преславски“

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен в ДВ, бр. 27 от 02.04.2021 г. за заемане на академичната длъжност „доцент“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Финанси). Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № РД-16-100/31.05.2021 г. на ректора на ШУ „Епископ Константин Преславски“. Рецензията е изготвена съгласно решение на заседание на научното жури (Протокол № 1/14.06.2021 г.).

2. Информация за кандидатите в конкурса

Гл. ас. д-р Деница Петкова Загорчева-Койчева е единствени кандидат по конкурса. Деница Загорчева е придобила ОКС „бакалавър по икономика“ (специалност „Икономика и управление на индустрията“ – 1999 г. в Икономически университет-Варна) и ОКС „магистър“ (специалност „Счетоводство и контрол“ – ВТУ „Св.св. Кирил и Методий – 2003 г. и специалност „Финанси“ – БСУ – 2003 г.). През 2017 г. ѝ е присъдена ОНС „Доктор“ по докторска програма „Икономика и управление“, ПН 3.8 „Икономика“.

Представени са данни за допълнителните квалификации на кандидата по конкурса. В периода 2007-2019 г. са преминати успешно обучения, свързани с WS Office, управленски умения, регистрация на учебно-тренировъчна фирма, актуални въпроси на бюджетните организации, бази данни и др. Това демонстрира желанието на Деница Загорчева непрекъснато да повишава своята квалификация.

В периода 2000 – 2004 г. Деница Загорчева работи като счетоводител в община Шумен. От 2004 до 2007 г. е главен счетоводител на община Шумен. От 2007 до 2013 г. е началник отдел „Единно бюджетно счетоводство“ в община Шумен. През 2013 г. печели конкурс и е назначена на академичната длъжност „асистент“ в ШУ „Епископ Константин Преславски“. От 2018 г. е главен асистент и зам.-главен счетоводител на ДИКПО.

Кандидатът по конкурса участва в 6 издателски колективи на научни издания във връзка със студентски научни публикации. Представена е справка за 11 бр. участия в различни комисии, свързани с непосредствена работа със студенти. Член е на АС на университета, на ОС на университета, ОС на департамента, директор на Консултативен център за финансови анализи на Шуменски университет, което показва, че Деница Загорчева е заслужила доверието на своите колеги. Активно е включвана в различни комисии при изготвяне и актуализиране на различни документи (системи, методики, правила) за целите на университета, при което е

използван нейния капацитет във финансово-счетоводната и административната област. Областите на научен интерес на Деница Загорчева са: финанси, счетоводство, управление и администрация, анализ, управление на непроизводствения сектор.

Посоченото до момента ясно показва, че кандидатът по конкурса се откроява с професионализъм и целенасоченост при изпълнение на възложените задачи.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Представената справка за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 „Икономика“ показва изпълнение на кумулативните количествени изисквания, формирани от компонентите по раздел I. Национални минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.2б) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1).

Необходимият брой точки за изпълнение на националните минимални изисквания е 400, а фактическото изпълнение е 415 точки. Тези точки са акумулирани както следва:

- Защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ на тема: „Изследване и оценка на данъчната и инвестиционна политика на общините като управляем фактор на бизнес средата за индустриалните фирми“ (50 т.);

- Хабилитационен труд на тема: „Планиране и управление на собствените приходи на общините чрез стимулатори за бюджетиране“ (100 т.);

- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ на тема: „Оценка на данъчната и инвестиционна политика на общините чрез модел за оценка на локалната бизнес среда“ (75 т.);

- Статия, публикувана в научно издание, реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация (в съавторство - 15 т.);

- 8 бр. статии и 4 бр. доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (120 т.);

- 11 бр. цитирания в нереферирани списания с научно рецензиране (55 т.).

Кандидатът по конкурса не посочва участие в национални научни или образователни проекти, а същевременно е представена справка за участия в 2 бр. международни проекти (InterGen – 2018-2020 I 2020-2023) и в 4 бр. национални проекти (3 бр. по проект „Студентски практики“ и 1 бр. към ОП „Развитие на човешките ресурси“). В справката за изпълнение на минималните национални изисквания не е отразено и методическо ръководство по „Корпоративни финанси“ в съавторство. За него не става ясно дали е пропуснато от списъка или е посочено в по-ранен етап при кандидатстване за заемане на академична длъжност.

В документите по конкурса е приложена и справка за допълнителните показатели по чл. 57а, ал. 2 от ППЗРАСРБ. Гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева има практически приноси чрез разработен модел за планиране и управление на собствените приходи на общините чрез симулатори за бюджетиране, както и на модел за изследване и оценка на данъчната и инвестиционната политика на общините. Представени са 2 бр. удостоверения от кмета на община Нови Пазар за

внедряване на посочените по-горе модели, разработен от кандидат по конкурса в качеството ѝ на консултант. Представени са и данни за участия в 9 бр. университетски проекти.

Справките за изпълнение на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8 „Икономика“, както и за допълнителните показатели по чл. 57а, ал. 2 от ППЗРАСРБ убедително доказват, че кандидатът по конкурса има профил и авторитет в своята област, които са оценени както от колегията (предвид покриването на научни и преподавателски стандарти), така и от страна на администрацията (предвид внедрителската ѝ дейност във финансовата сфера на общинска администрация).

Представени са доказателства за това, че гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева има принос за утвърждаване на доброто име на Шуменски университет, за развитие на добрите управленски практики, за утвърждаване на университетските традиции чрез активното ѝ участие в академичния живот на университета, както и от работата му със студентите в различни формати.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност

Гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева е утвърден преподавател по Финанси, Корпоративни финанси, Публични финанси, Финансови пазари и финансови институции, Местни финанси, Международни финанси, Финансов мениджмънт, Макроикономически основи на финансите, Финансови инвестиционни инструменти и др. До момента кандидатът по конкурса е водила лекции и упражнения в ОКС „бакалавър“ по 11 дисциплини и в ОКС „магистър“ по 12 дисциплини. Има издадено методическо ръководство по „Корпоративни финанси“ в съавторство.

Активната ѝ работа със студентите е по линия на: (1) водените лекции и упражнения в ШУ; (2) извънаудиторна заетост чрез участия в публични обсъждания на общински бюджети, посещения на компании, провеждане на практически обучение на студентите; (3) ръководство на 30 студенти-дипломанти за последните 3 години.; (4) работа с 44 студенти по проекти за последните 5 г.; (5) техническа редакция на издания на студентски научни разработки; (6) организационна дейност чрез включване като член на комисии и курсов ръководител в 11 студентски събития (състезания, конкурси, турнири).

Всичко това показва, че кандидатът по конкурса има необходимия преподавателският опит и степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/публикации

Представените за рецензиране трудове са 16 бр., от които: 3 бр. монографии (2 бр. самостоятелни, от които едната е хабилитационен труд и 1 бр. публикувана книга на база на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“, която доразвива тезите на дисертацията); 1 бр. статия в съавторство, публикувана в научно издание в Scopus; 12 бр. самостоятелни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране (от които 4 бр. доклади). Всички публикации подлежат на рецензиране и са по темата на обявения конкурс.

Прегледът на представените трудове показва много висока степен на концентриране и специализиране на гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева в областта на: данъчна и инвестиционна политика на общините, планиране и управление на собствените приходи на общините, бюджетиране. Прави впечатление, че само 12,5% (от общия брой на публикациите) са в съавторство.

Изследователските направления, в които са концентрирани проучванията на кандидата по конкурса са: (1) оценка на данъчната и инвестиционната политика на общините чрез модел за оценка на локалната бизнес среда и (2) планиране и управление на собствените приходи на общините чрез симулатори за бюджетиране. В публикациите на кандидата по конкурса прави впечатление, че акцентът се поставя върху търсене на практико-приложни ефекти от изследванията.

В монографията „Оценка на данъчната и инвестиционната политика на общините чрез модел за оценка на локалната бизнес среда“ прави впечатление ясната логика на изложение на разглежданите въпроси. При проверка на хипотезите за връзките и зависимостите между данъчната и инвестиционната политика на общините и индустриалните предприятия за мен възникват въпроси, свързани с отчитане на закъсняващи ефекти (лагове) между акумулираните приходи и инвестиционните мероприятия. Корелацията като статистически метод показва, че между две или повече променливи се наблюдава или не се наблюдава връзка, но тази връзка не е от типа „причина – следствие“. Регресионният анализ позволява да се търси каузална връзка, но е добре да се отчита влиянието и на странични фактори, както и на отложени във времето действия на други фактори. Например от приложените данни е видно, че в част от общините инвестиционните разходи за съответна година надхвърлят обема на собствените приходи за същия период, което означава, че има акумулиране на ресурс и от други източници или от други периоди. От друга страна, търсенето на връзка между произведената продукция от страна на индустриалните предприятия и приходите на общините е добре да се опосредства от множество други фактори и модериращи променливи, които в бъдеще могат да обогатят анализа. Пример в тази посока е развитието на индустриалната зона на Шумен, която се реализира единствено на база на частни инвестиции (без участие на общината), но ползите за местната общност са безспорни.

В хабилитационния труд на гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева ("Планиране и управление на собствените приходи на общините чрез симулатори за бюджетиране") се представя конфигуриран нов модел за планиране чрез използване на симулатори за бюджетиране. Моделът може да се използва за управление на общинския бюджет, вкл. за неговото планиране, за мониторинг на изпълнението, за стиковане и хармонизиране на оперативните активности с утвърдените и прилагани политики и стратегии. Предложеният модел за планиране чрез използване на симулатори за бюджетиране има множество позитивни ефекти, сред които: осигуряване на обвързаност между утвърдените стратегически документи и процеса на планиране; съкращаване на времето за изготвяне на бюджета; коректно прогнозиране; осигуряване на административно-функционална прозрачност. Позитивна страна на предложения модел е неговата полезност както при съставяне на бюджета, така и за перманентен мониторинг и установяване на тенденции.

Монографичният труд „The Intergenerational Family Business as a Stress Management Instrument for Entrepreneurs” е в съавторство с над 30 колеги от различни държави. Аз също имам участие в този колективен труд, но не познавам лично кандидата по конкурса.

6. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В представените за рецензиране публикации могат да бъдат идентифицирани научни и научно-приложни резултати с приносен характер. Тематиката на научните трудове показва ясна и задълбочена ориентация на автора към въпроси, свързани с планиране и управление на собствените приходи на общините и оценка на данъчната и инвестиционната политика на общините. Авторът демонстрира умение да отчита, анализира и интегрира различни теоретични постановки с богатия си практически опит и на тази база да проектира и тества изследователски инструментариум и да интерпретира получените резултати с последващи изводи. Прави впечатление, че във всички публикации има ясно изразена авторска позиция с практическа насоченост.

Сред по-съществените научни, методични и практико-приложни приноси на кандидата по конкурса могат да се посочат следните:

1. Разработен и тестван е функционален модел за планиране на собствените приходи чрез използване на симулатори при бюджетирането, базиран на методите за планиране.

2. Разработен е инструментариум от симулатори за анализ на динамични данни и генериране на резултати за избор при планиране. Симулаторите са основа за задълбочаване на изследванията в областта на бюджетирането.

3. Предложен е методологичен апарат за аргументиране на избора на резултат при бюджетирането.

4. Разработена и тествана е методика за оценка на влиянието между инвестиционната и данъчната политика на общините и степента на развитие на индустриалния бизнес на дадената територия.

5. Предложен и аргументиран е теоретико-методологичен модел за оценка на локалната бизнес среда, базиран на изследване и анализ на общинската данъчна и инвестиционна политика. На тази основа са обосновани инициативи в организационното поведение на общините, като резултат от приложението на оценъчния модел.

7. Критични бележки и препоръки

Представените до момента факти подкрепят тезата за професионалната компетентност на гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева.

1. Сериозният изследователски и експертен опит на колегата е основание да се препоръча да се включва като член на редакционни колегии.

2. Прави впечатление, че малка част от публикациите на кандидата са в съавторство. Препоръката ми е в бъдеще да се работи в по-големи изследователски и интердисциплинарни екипи с колеги и от други висши училища, което е основа за трансфер на ноу-хау.

3. Прегледът на справката за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“ показва, че трябва да се работи по активно по посока публикуване в научни издания, които са реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни. Препоръката по т.2 би допринесла за публикуване на студии и глави в колективни монографии, което на свой ред да увеличи видимостта и цитируемостта.

4. Сериозният практически опит на кандидата по конкурса предполага споделянето му в университетски учебници и учебни пособия.

8. Заключение

Констатациите, свързани с изследователската, публикационната, преподавателската и практическата дейност на гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева и изпълнението на посочените в рецензията административни ангажименти недвусмислено показват съответствие на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“. Това ми дава основание да изразя категорично положително отношение по представения конкурс и да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата на гл.ас. д-р Деница Загорчева-Койчева за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПН 3.8. Икономика (Финанси) в ШУ „Епископ Константин Преславски“

31.07.2021 г.
Варна

Подпис:

(проф. д-р Е. Станимиров)